

UZASADNIENIE

Art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz.1409) przewiduje określenie przez ministra właściwego do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, przypadków w których powierzenie cudzoziemcowi wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, w sposób uwzględniający przypadki określone w umowach i porozumieniach międzynarodowych oraz programach szkoleniowych lub doradczych realizowanych w ramach działań Unii Europejskiej lub innych międzynarodowych programach pomocowych, polską politykę zagraniczną, specyfikę wykonywanego zawodu, charakter pracy, okres pracy, wymogi dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy, a także szczególny status, który był podstawą udzielenia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na tej podstawie wydane zostało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2273). Projekt rozporządzenia o zmianie rozporządzenia w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę ma na celu wprowadzenie ułatwień dotyczących podejmowania pracy przez obywateli Białorusi w związku z pogarszającą się sytuacją społeczno-polityczną w tym państwie, przez cudzoziemców posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry oraz przez cudzoziemców zatrudnionych w prywatnej służbie domowej członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych.

W obliczu kryzysu społeczno-politycznego na Białorusi, w szczególności masowych protestów po ogłoszeniu wyników wyborów prezydenckich w tym kraju i masowych represji, z jakimi spotykali się demonstrujący i osoby postronne, w dniu 14 sierpnia 2020 r. premier Mateusz Morawiecki ogłosił w Sejmie plan rządowy *Solidarni z Białorusią*. W ramach tego planu zniesiono zakaz wykonywania pracy przez cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe (w drodze zmiany brzmienia art. 87 ust. 1 pkt 12 lit. a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ustawą z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw; w toku dalsze prace nad ustawą). Jednocześnie

zapowiedziano, że minister właściwy do spraw pracy rozważy zwolnienie tych cudzoziemców z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Minister Rozwoju, Pracy i Technologii uznaje, że cudzoziemcy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej wydanej w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe, powinni być zwolnieni z wymogu posiadania zezwolenia na pracę (w drodze dodania pkt 21 w § 1 rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2015 r.).

W związku z kryzysem na Białorusi ogłoszony został również program *Poland. Business Harbour* – kompleksowy pakiet, ułatwiający specjalistom IT, start-upom i innym firmom bezproblemową relokację na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W celu uzupełnienia rozwiązań programu w projekcie rozporządzenia przewidziano zwolnienie cudzoziemców posiadających wizę z adnotacją *Poland. Business Harbour* z wymogu posiadania zezwolenia na pracę (w drodze dodania pkt 22 w § 1 rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2015 r.).

W projekcie rozporządzenia przewiduje się zwolnienie lekarzy i lekarzy dentyistów wykonujących pracę na zasadach określonych w art. 7 lub 9 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (Dz. U. z 2020 r. poz. 514, 567, 1291 i 1493) z wymogu posiadania zezwolenia na pracę (w drodze dodania pkt 23 w § 1 rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2015 r.). Rozwiązanie to powinno dotyczyć zarówno lekarzy i lekarzy dentyistów mających nieograniczone prawo wykonywania zawodu (w myśl art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty), jak i mających ograniczone prawo wykonywania zawodu (w myśl art. 7 ust. 1a, 2 lub 2a i art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty). Należy bowiem wziąć pod uwagę, że od lat zgłaszane są trudności w rekrutacji lekarzy mających odpowiednie kwalifikacje, a zatrudnienie obywatela tzw. państwa trzeciego jako lekarza wymaga potwierdzenia jego kwalifikacji. Dodatkowo w przypadku cudzoziemców, o których mowa w art. 7 ust. 2a ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (dodanym ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19) do przyznania ograniczonego prawa wykonywania zawodu wymagana jest opinia konsultanta krajowego lub wojewódzkiego we właściwej lub pokrewnej dziedzinie medycyny oraz zgoda ministra właściwy do spraw zdrowia. W tej sytuacji wymóg uzyskania zezwolenia na pracę można traktować jako zbędną barierę biurokratyczną. W związku ze stanem epidemii i zwiększonymi potrzebami kadrowymi służby zdrowia rozwiązanie ułatwiające podjęcie pracy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty jest bardzo pilne.

Z takich samych powodów przewiduje się zwolnienie z wymogu posiadania zezwolenia na pracę pielęgniarek i położnych mających prawo wykonywania zawodu zgodnie z art. 35 ust. 3 lub 4, art. 36, art. 36a lub art. 37 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 562, 567, 945 i 1493) oraz ratowników medycznych uprawionych do wykonywania zawodu ratownika medycznego na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882).

Obowiązujące przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obejmują wymogiem posiadania zezwolenia na pracę cudzoziemców zatrudnionych w prywatnej służbie domowej członków misji dyplomatycznych i w prywatnej służbie domowej urzędników konsularnych. Nie jest to konieczne z punktu widzenia ochrony rynku pracy (szacuje się, że może dotyczyć ok. 40 cudzoziemców rocznie), jak również w świetle art. 10 lit. c konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r (Dz.U. z 1965 r. Nr 37, poz. 232), przewidującego że Ministerstwo Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego lub inne ministerstwo uznane za właściwe będą zawiadamiane o przybyciu i ostatecznym wyjeździe prywatnych służących przedstawicieli dyplomatycznych. Należy wspomnieć, że w 2014 r., w ramach wspólnych działań państw członkowskich OBWE, Ministerstwo Spraw Zagranicznych w uzgodnieniu z kompetentnymi organami w Polsce wprowadziło specjalne procedury zatrudniania pomocy domowych, mające na celu zapobieganie naruszeniom praw pracowniczych. Ponadto ze względu na immunitet od jurysdykcji administracyjnej, przysługujący przedstawicielowi dyplomatycznemu na podstawie art. 31 wspomnianej konwencji wiedeńskiej, niedopełnienie przez niego wymogu uzyskania zezwolenia na pracę dla prywatnego służącego, stanowiące wykroczenie określone w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nie podlegałoby odpowiedzialności karnoadministracyjnej. W kontekście założenia, że przedstawicielem dyplomatycznym powinna być osoba o szczególnie wysokich kwalifikacjach moralnych i zawodowych, przewidziany wspomnianą ustawą wymóg, by do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę pracodawca - w tym przypadku przedstawiciel dyplomatyczny - dołączał oświadczenie dotyczące swojej karalności jest przez niektórych przedstawicieli dyplomatycznych uznawany za uwłaczający ich godności. W świetle powyższych okoliczności uzasadnione jest zwolnienie cudzoziemców zatrudnionych w służbie domowej przedstawicieli dyplomatycznych i osób

mających podobny status z wymogu posiadania zezwolenia na pracę (w drodze dodania pkt 26 w § 1 rozporządzenia z dnia 21 kwietnia 2015 r.).

Wyżej wymienione zmiany nie wymagają przepisów przejściowych,

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie podlega procedurze notyfikacji określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.